

Málið um landsverkfrøðingin

Oddagrein

HERFYRI frættist, at tjóðveldistingmaðurin Finnur Helmsdal vil hava eina nýggja kanning av landsverkfrøðingsmálinum. Hetta er gott, tí eingin kann vera nogdur við støðuna, sum hon liggur í løtuni. Spurningurin er, um vit sum demokratiskt samfelag kunnu vera nogd við, at miðfyrisingin kannar seg sjálva.

SAGT hevur verið, at landsverkfrøðingsmálið eisini hevur snúð seg um annað enn vánaliga handfaring av Vinnumálastýrinum og samstarvstrupulleikar. Málið kann eisini partvist snúgvast seg um sjálvan Finn Norman Christensen bygnaðin.

EIN trupulleiki við Finn Norman Christensen bygnaðinum er, at man í Foroyum tyktist byggja ein risastóran bygnað við nógvum organisatoriskum kassum, uttan at hava neyðuga menniskjaligatilfeingið at fylla inn í hesar kassar. Úrslitið kann sostatt verða, at man í nýggju stýrunum, har vit eitt nú kunnu nevna Løgmannsskrivstovuna, kanska er nakað illa avstaðarin viðvíkjandi royndum og greiðum vælínarbeiðum fyrisingarligum mannagondum.

EIN trupulleiki í Landsverkfrøðingsmálinum var eisini, at Landsverkfrøðingsstovnurin varð undirlagdur einum stýri, ið ikki heilt hevði somu umsitingarligu og fakligu royndir at byggja uppá. Er landsverkfrøðingsmálið óbeinleiðis ein spurningur um nýggja Finn Norman Christensen bygnaðin, so er heilt burturvið, at Løgmannsskrivstovan skal kanna málið. Løgmannsskrivstovan kann koma at seta spurning við parti av sínum egna eksistens, skuldi hon komið til ta niðurstöðu, at Landsverkfrøðingurin hevði párrætt til málinum, og at Vinnumálastýrið sum partur av miðfyrisingini bert virkaði sum eitt óneyðugt ella forstýrandi lag í lagokuni ímillum Landsverkfrøðingin og Landstýrismannin.

EINHVOR ivi eigur at koma tí ákærda til góðar. Tað, at man bert tosar við tann partin, sum fyribils hevur fingið rætt, hoyrir ongastaðnis heima. Eitt demokratiskt land eigur at hava óheftar instansir, sum til dømis ein umboðsmann, at fara til, um okkurt skeivt er farið fram. Eingin skal kunna sita og kanna seg sjálvan ella part av egnari fyrising.

STÓRSTI vandin við tí, ið er farið fram í Landsverkfrøðingsmálinum, er, at um núverandi støða verður niðurstöð, so fara almenn starvsfólk og borgarin í viðastu merking ikki at tora at siga sína hugsan, um hendan hugsan ikki passar inn í uppfatanina hjá nýggju miðfyrisingini.

FÁA føroyingar eina miðfyrising, ið ikki tolir uppbyggandi kritikk uttan at skula staðfesta sín nýskipaða autoritet, so er deyðin í durinum hjá framgongd innan almenna sektorin í Foroyum. Eingin má vera bangin fyrri at siga sína fakligu hugsan í Foroyum — heldur ikki almennir stovnsleiðarar, ið ikki hava slitið sínar fakligu barnaskógvar í miðfyrisingini. So galið er tað kanska ikki enn í Foroyum, men er seinasta orð sagt í Landsverkfrøðingsmálinum, so kann man í framtíðar Foroyum standa við tí óvugta av eini elitu á ovastu rók í almennu fyrisingini, tí ikki verður pláss fyrri kritiskum dialogi og nýhugsan í mun til núverandi bygnað. Ein starvsetanarpolitikkur hjá miðfyrisingini, ið lokkar Foroya bestu hová, má byggja uppá menningarmøguleikar gjøgnum kritiska hugsan. Kritisk móti sær sjálvum og sínum starvsfeløgum — og ikki bert kritisk móti stovnum og "tí gamla", meðan man kanska rósar egnum bólkum og rapportum í so nógv.

Sosialurín

Viðmerking:

Vit bjarga ongum ríkisfelagsskapi við at flyta atkvøður millum heimastýrisflokkarnar!

Vegna Javnaðarflokkinn spyr Sosialurín, enn eina ferð, í oddagrein tann 26. august í ár, hví Sambandsflokkurin ikki vildi taka undir við ynski Javnaðarflokksins, um at kanna og víðgera spurningin um broytingar í ríkisrættarlugu viðurskiptum Foroya.

Javnaðarflokkurin og Sosialurín hava áður spurt og fingið greitt svar, men tað sær kortini út til, at teir framvegis eru líka tornæmir.

Lat okkum enn einaferð endurtaka, at tað er **beinleiðis ósatt**, tá ið Javnaðarflokkurin og Sosialurín skuldseta Sambandsflokkinn fyrri ikki at vilja kanna og víðgera spurningin um broytingar í ríkisrættarlugu viðurskiptum Foroya. (Sí viðmerkingar hjá Eilíf Samuelson í Dimmalætting tann 13. august í ár, sum eitt av mongum svarum til Javnaðarflokkinn).

Í mong ár hevur Javnaðarflokkurin roynt at fingið Sambandsflokkinn við til at

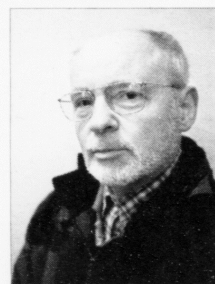
strika heimastýrislógina, fyrri at kunna seta eina ókenda Sjálvstýrslóg ístaðin. Men tá vit spurdu nærri um innihaldið í hesi so-nevndu Sjálvstýrslóg, var sera trupult at fáa nakað itokiligt svar.

Nú er stóðan heilt ódrvisi. Nú vita øll hvat Javnaðarflokkurin meinti við sína áður so loyndarfullu lóg. Nú ber til at taka støðu til ynski Javnaðarflokksins um broytingar í ríkisrættarlugu viðurskiptum millum Foroyar og Danmark. Og nú ber eisini til at samanb era ynskini hjá Javnaðarflokkinum við ynskini hjá Sambandsflokkinum.

Í dag hava vit tríggar mogleikar at velja ímillum:

- Uppskotið hjá landsstýrinum (Hogna Hoydal), um fullveldi t.d. loysing.

- Uppskotið hjá Javnaðarflokkinum um eina Sjálvstýrslóg.

- Nýskipanaruppskotið hjá Sambandsflokkinum, ið kann setast í verk beinan vegin.

Við hesi vitan átti hovuðsøndamálið hjá Sambandsflokkinum og Javnaðarflokkinum at verið, at øll orka varð lögð í at forða Hognu Hoydal við síni loysingaráttan, heldur enn at tvassast í tí, sum farið er.

Vit ívást ónga løtu í, at ein stórt partur av veljarum Fólkaflaksins og Sjál-

stýrisflaksins eru ikki so fegnin um ætlanina hjá Hognu Hoydal.

Nýskipanaruppskotið hjá Sambandsflokkinum og loysingaruppskotið hjá Hognu Hoydal, liggja longest hvørt frá øðrum, meðan uppskotið hjá Javnaðarflokkinum, **soleiðis sum tað er lýst í útsenda bóklinginum**, liggur ræðandi nær við ynski hjá Hognu Hoydal.

Nú kann bert tíðin vísa, um tað fer at renna saman millum Tjóðveldisflokkinn og Javnaðarflokkinn. Ella um góða vit og skil fer at liggja fremst, við at Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin **læra at tosa betur saman**, soleiðis at hesir samrættisflokkar, kanska saman við Fólkaflaksinum og Sjálvstýrisflokkinum, kunnu forða Hognu Hoydal í at flyta okkum 50 ár aftur í tíðina, við at upplýsa verandi ríkiseind.

Trygvi F. Guttessen

Nýggjar tíðir

Vitan um fortíðina skal nýtast í framtíðini, sigur Finn- bogi Ísakson í einum viðtali um Mjorkadal og støðuna á Eiði.

Hóast bókin um tær ikki enn er komin, vita vit so nógv nú, at allir føroyingar mugu ástanda, at hesar stóðir í ríkiligt mátt guldur allan blokkinn. Tað var also ikki ríkisfelagsskapurin ella heimastýrislógina, ið hetta gjørdi.

Tað nyttar ikki at tosa um blokkinn, enn minni at seta sitt álít á hann. Ja, er beinleiðis villileiðandi og lívs-hættislig fyrri framtíðina.

Sum víst er á áður koyrdur danir tað føroyska samfelagið á heysin aftaná at Sovjetríkið datt sundur. Nú var einki at gjalda við aftur fyrri blokkinn.

Sanniliga verður blokkurin at hvørva. Verður hann verandi má gjaldast fyrri hann í dýrum dóma. Hetta gjald verður bara ikki at standa nakrastáðni. Fullveldi er okkara beina bjarging.

Nógv hevur verið skrivað um blokkinn, men mest frá

tí eina sjónarhorninum, at vit doyggja í hungri um hann hvørur.

Men nú vita vit øll, at aftanfyrri blokkinn stóð Nato to USA. At so var hava nógvir føroyingar víst á báði í skrift og talu. Hetta hava danir so dult sum mansmorð. Hví kann tú so spyrja? Jú tí kom hetta upp, so var blokkurin eingin gáva, ið ríkisborgararætturin og heimastýrislógina gav okkum, men neyðarligir válgarsbitar vit fingið tveittar, og sum vit skuldu takka fyrri, meðan danir søtu við válgarinum.

Hesin válgarsbitin (blokkurin) kom eisini væl við, hjá í hvussu so er tveimum stórum flokkum. Vanligan politikkur torvaði teimum nú ikki at reka. Meir enn ríkiligt var at hava ein oddamann við góðum mussaskóði, ið kundi vísa á alt, sum viðkomandi kundi fáa úr Danmark. Allir føroyskur politikkur kom at vera har eftir, orðagorran og tað sum verri var, hóast glottar hava verið. Aftur at øllum hesum fingi hesi fólk

og onnur við full gott prógv um, at føroyingar dugdu einki allar minst til at reka politikk. Har var sjón fyrri søgn. Vit vóru ein serlig rasa, sum ein yrkjari gav navnðið splitmenn. Hvussu ofta hevur tú ikki hoyrt: »Er hetta teir, sum skulu hava sjálvstýri, tjóðveldi og nú fullveldi, so gud náði okkum«.

Nóg mikið var við einum eiti av einum fólkastýri og einum eiti av norðurlendskum javnaðarpolitikki. Tað sum um galt var at verja válgarsbitan og logra við halanum. Verja blokkinn við hond og fót og brúka hann til egnan politiskan fyrimun. Har fór øll orkan.

Vit skulu ikki brúka fortíðina til at krossfesta hvønn annan, men taka við læra av henni. Brúka hesar dýrt keyptu royndir til at byggja eitt betri og tryggari samfelag.

Hetta kann eingin gera fyrri okkum, tað mugu vit sjálvi gera. Alt annað er flýggjan undan veruleikanum. Okkara orka skal ikki brúkast til at finna grundir

til, at vit ikki kunnu vera blokkinn fyrri uttan. Øll orkan skal savnast í, at vit skulu klára okkum uttan hann. Og hetta verður alneyðugt, um vit fáa fullveldi ella ikki.

Nú nyttar ikki at sláa tósið um hernaðarstöðirnar upp í glens ella tosa um at verja Vesturevropa, og tey sum vóru ímóti hernaðarstöðum um vóru KGB agentar. Eisini hetta er farið. Jú sanniliga kunnu vit eisini her skriva: Nýggjar tíðir.

Steinbjørn B. Jacobsen